

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a z členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky **O. U.**, bytom v N. Z., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. júna 2009, č.k. 13Sd/58/2009 -12, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 12. júna 2009, č.k. 13 Sd/58/2009-12, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 12. júna 2009, č.k. 13Sd/58/2009-12, podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP zrušil rozhodnutie z 30. decembra 2008 číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 112 ods. 4 a § 263a ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku Podľa názoru krajského súdu odporkyňa napriek povinnosti posúdiť podanie navrhovateľky podľa jeho obsahu ho nepovažovala za žiadosť o vyšší dôchodok, ani prostredníctvom svojej pobočky v N.Z. nevyzvala navrhovateľku na spísanie žiadosti o invalidný dôchodok podľa § 186 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Súd preto z obsahu podania navrhovateľky zistil, že o priznanie invalidného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení žiadala navrhovateľka s účinnosťou od 14. mája 2007. Povinnosťou odporkyne bolo posúdiť mieru schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 zákona o sociálnom poistení a rozhodnúť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 uvedeného zákona ku dňu, ku ktorému žiadala navrhovateľka priznať invalidný dôchodok žiadosťou z 30. októbra 2008. Ďalej mala odporkyňa v súlade s § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení porovnať výšku invalidného dôchodku s výškou čiastočného invalidného dôchodku, priznaného podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšení a pri súbehu nárokov na čiastočný invalidný dôchodok a nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 rozhodnúť o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku do 29. októbra 2008 a invalidného dôchodku od 30. októbra 2008 podľa zákona účinného od 1. januára 2004.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie odporkyňa. Žiadala odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť a preskúmané rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne. Uviedla, že zdravotný stav navrhovateľky bol v rámci kontrolnej lekárskej prehliadky preskúmaný 17. marca 2005 podľa § 263 ods. 2 zákona účinného do 18. júla 2006 s posudkovým záverom, že je invalidná podľa § 71 ods. 1 s mierou poklesu 45 % a invalidný dôchodok bol vyplácaný v sume, v akej patril do zistenia poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Na základe neformálnej žiadosti z 30. apríla 2007 v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zdravotný stav navrhovateľky posúdil 25. júna 2007 posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočky v N. Z. a rozhodnutím z 19. júla 2007 bola zamietnutá žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku a rozhodnuté o trvaní nároku na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a nároku na výplatu invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane prislúchajúceho zvýšenia podľa § 82 zákona.

Na základe žiadosti z 30. októbra 2008 posudková komisia Sociálnej poisťovne, pobočky v N. Z. 18. novembra 2008, neskôr 23. marca 2009 a posudková komisia Sociálnej poisťovne ústredia v Bratislave so sídlom v Nitre 29. apríla 2009 posúdili znova zdravotný stav navrhovateľky so záverom, že je naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 zákona

o sociálnom zabezpečení, a preto odporkyňa žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku zamietla v súlade so zákonom.

Navrhovateľka sa na odvolanie odporkyne písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s 250s v spojení a § 246c OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nie je možné vyhovieť.

Podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak poberateľ invalidného dôchodku podľa prvej vety vykonáva činnosť zamestnanca, práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, výkon týchto činností alebo prác nemá po 31. júli 2006 vplyv na nárok na výplatu invalidného dôchodku.

Podľa § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 529/2006 Z.z.), ak poistenec, uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Podľa § 263a ods. 12 zákona o sociálnom poistení na účely tohto zákona a osobitných predpisov pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je viac ako 70 % a poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50 %.

Ak poberateľovi čiastočného invalidného dôchodku, považovaného podľa § 263 ods. 1 za invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení kedykoľvek po 1. januári 2004, resp. po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1,2 vznikne nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 cit. zákona vzhľadom na viac ako 50 %-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a súčasne mu bude trvať nárok na čiastočný invalidný dôchodok, potom v zmysle § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení, Sociálna poisťovňa musí rozhodnúť aj o nároku na výplatu jedného z týchto dvoch dôchodkov a o nároku na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Z dávkových spisov vyplýva, že 17. marca 2005 pri kontrolnej lekárskej prehliadke, určenej na jún 2004 bolo v lekárskej správe ako rozhodujúce zdravotné postihnutie, ktorým trpí navrhovateľka uvedené ochorenie „choroby podporného a pohybového aparátu (XV E 4 b Prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení) s mierou poklesu 45 %.

Na základe podania navrhovateľky z 30. októbra 2008 posúdila jej zdravotný stav posudková komisia Sociálnej poisťovne, pobočky v N. Z. na zasadnutí 18. novembra 2008 a uviedla, že zdravotný stav navrhovateľky sa nezlepšil, pretrvávajú radikulopáti S1 vpravo a porucha sfinkterov nie je prítomná. Okrem ochorenia krížovej chrbtice bolo zistené aj degeneratívne postihnutie C chrbtice s radikulárnym syndrómom C7 vľavo, navrhovateľka trpí na bolesti s vyžarovaním do hlavy. Vzhľadom na neprítomnosť sfinkterových porúch a neprítomnosť paréz ponechala však komisia zistiť, že navrhovateľka je naďalej čiastočne invalidná.

Jej čiastočný invalidný dôchodok, na ktorý trvá nárok od 9. októbra 1995 sa podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení považuje za invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení s účinnosťou od 1. januára 2004. Po vykonanej kontrolnej lekárskej prehliadke 17. marca 2005 bolo v lekárskej správe uvedené rozhodujúce zdravotné postihnutie—choroby podporného a pohybového aparátu, pričom podľa kap. XV, odd. E, pol. 4b/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení bola určená v rozpätí najväčšia 45 %-ná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ako „často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu“.

Odvolací súd považoval za dôvodnú námietku navrhovateľky a tvrdenie súdu prvého stupňa, že odporkyňa rozhodla bez toho, aby riadne zistila zdravotný stav navrhovateľky. Napriek skutočnosti, že posudkové orgány zistili, že zdravotný stav navrhovateľky je nedoriešený a navrhovateľka ten stav signalizovala v žiadosti zo 14. mája 2007 o priznanie invalidného dôchodku keď tvrdila, že sa zamestnala ako krajčírka, no zistila, že vzhľadom na jej zdravotný stav prácu nevláda, keď dlhšie sedí, bolia ju nohy a nevládze vstať, keď pri ťehlení stojí, má závrate z ktorého dôvodu bola práceneschopná a zamestnávateľ jej dal výpoveď a hoci v celkovom posudku lekárskej správy z 25. júna 2007 je konštatované, že je prítomná porucha citlivosti v príslušných dermatómoch, i keď pre výraznú obezitu navrhovateľky nebol jej stav operačným zákrokom riešený, ale bol zákrok odložený, hoci bolo opäť plánované MRI a NCH konzílium, nebol doriešený jej zdravotný stav a bol ponechaný čiastočný invalidný dôchodok. Posudkové orgány nezisťovali skutočný zdravotný stav navrhovateľky v porovnaní so stavom oproti roku 2005, keď jej bol ponechaný len čiastočný invalidný dôchodok a nezhodnotili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou v percentách.

Ochrana poberateľov čiastočných invalidných dôchodkov, priznaných podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 zakotvená v § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení spočíva v tom, že v prípade žiadosti o priznanie invalidného dôchodku podľa tohto zákona, (teda žiadosti o vyšší dôchodok z titulu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 50 %), podanej po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1,2 zákona o sociálnom poistení, tak ako na to v dôvodoch svojho rozsudku poukázal aj prvostupňový súd, invalidita musí byť posúdená podľa § 71 cit. zákona a súčasne musí byť posúdené aj trvanie čiastočnej invalidity podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 (podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení).

V danom prípade dokazovanie na posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľky podľa § 37 ods. 3, resp. 29 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení, ale aj podľa § 71 zákona o sociálnom poistení nebolo vykonané. Posudkové komisie sociálneho zabezpečenia posúdili trvanie invalidity navrhovateľky len podľa zákona o sociálnom zabezpečení, a aj toto posúdenie nemožno považovať za presvedčivé. Postup odporkyne pri rozhodovaní o invalidnom dôchodku navrhovateľky bol preto v rozpore s § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Treba uviesť, že odporkyňa nemohla od navrhovateľky požadovať, aby po podaní opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne z 30. decembra 2008 číslo X.X. právne kvalifikovala obsah svojej žiadosti z hľadiska použitia príslušných právnych predpisov, ak z jej podania vyplývalo, že z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu, žiada namiesto čiastočného invalidného dôchodku o priznanie invalidného dôchodku. Záver, či jej zdravotný stav má za následok invaliditu alebo čiastočnú invaliditu podľa zákona o sociálnom zabezpečení alebo invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení mala posúdiť odporkyňa.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne doplniť dokazovanie o posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou podľa § 71 zákona o sociálnom poistení, ako aj o posúdenie trvania invalidity podľa § 37 ods. 3, resp. 29 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení. Po posúdení zdravotného stavu navrhovateľky podľa uvedených právnych predpisov rozhodne odporkyňa znova o nároku na invalidný dôchodok aj s použitím § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozsudok krajského súdu za vecne správny a zistil, že krajský súd nepochybil, keď pre neúplné zistenie skutočného stavu veci rozhodnutie odporkyne z 30. decembra 2008 číslo X.X. zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP ako správny potvrdil.

Navrhovateľke náhradu trov konania odvolací súd nepriznal, lebo ich náhradu nežiadala a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová